

بحران پولی اروپا

نویسنده: آندره کابانس، استاد دانشگاه استنفورد کالیفرنیا
منبع: کمیسیون اروپا، آمار اروپا، بانک یونان
ترجمه و تلخیص: کامران سپهری

نگاهی به آمار اقتصادی یونان

شرح	۲۰۱۰	۲۰۱۱ (پیش‌بینی)	۲۰۱۲ (پیش‌بینی)
تولید ناخالص داخلی (میلیارد یورو)	۲۳۶	-	-
رشد تولید ناخالص داخلی (٪)	-۴/۵	-۳/۵	۱/۱
کسری بودجه (درصد به تولید ناخالص داخلی)	-۱۰/۵	-۹/۵	-۹/۳
بهره بدهی‌های دولتی (درصد به تولید ناخالص داخلی)	۵/۶	۶/۷	۷/۴
بدهی دولتی (درصد به تولید ناخالص داخلی)	۱۴۳	۱۵۸	۱۶۶
کسری حساب جاری (درصد به تولید ناخالص داخلی)	-۱۰	-	-
نرخ بیکاری (درصد به افراد در سن کار)	۱۲/۶	۱۵/۲	۱۵/۳

کمیسیون اروپا / بانک یونان

چرا کشورهای منطقه یورو می‌خواهند برای حل مشکلات داخلی خود به پول محلی توسل جویند؟

خلاصه

در این مقاله بررسی می‌شود که چرا پول داخل کشورها ارتباطی با روابط تجاری خارجی ندارد و باید متفاوت باشد. به‌عنوان مثال، از اقتصاد یونان خواهیم گفت که اگر پول داخلی و خارجی‌اش تفاوت نداشته باشند، چه خواهد شد. یونان نخستین کشور از میان برخی از کشورهای منطقه یورو مانند اسپانیا، پرتغال، ایرلند و فرانسه است که چنین مشکلاتی دارد.

در این مقاله پیشنهاد نمی‌شود که این کشورها از یورو خارج شوند، بلکه باید بین وظایف پول داخلی و یورو تمایز قایل شوند. در همین راستا اشاره می‌کنیم که در دهه‌های اخیر، چین تنها کشوری بوده است که اصل تفکیک پول خود در داخل و مبادلات خارجی را بکار برده است. بالاخره توضیح می‌دهیم که چرا معتقد به پیدایش یک پول خصوصی بین‌المللی هستیم.

سابقه انتخاب پول واحد در اروپا

بیشتر کشورهای اروپا در دهه ۱۹۹۰ تصمیم گرفتند که پول واحدی داشته باشند. آنها پول خودشان را کنار گذاشتند و از یورو استفاده نمودند. از آن پس، اروپا دارای پول واحدی گردید. در دهه ۲۰۰۰، یونان و چندین کشور دیگر هم به این گروه از کشورها پیوستند تا نوعی اروپای فدرال را بوجود آورند. در تمام موارد، عملیات مشابهی صورت گرفت، مثلاً یونان پول خود (دراخما) را کنار گذاشت و معادل ارزش آن، یورو دریافت نمود. در نتیجه، از آن پس توانست با یورو در تمام نقاط اروپا کالا و خدمت خریداری نماید. حال ببینیم چگونه این کار منجر به بحران فعلی گردید و چرا بحران‌های بعدی هم احتمال وقوع دارند؟

تداوم کسر بودجه و تراز بازرگانی و قرض گرفتن یورو

برای درک مشکل یونان، باید بین جریان پول در داخل کشور و جریان فرامرزی پول تفاوت قایل شویم. این دو نوع

آینده متعلق به شبکه‌ها و الگوی خانوارهایی است که شهر را بوجود می‌آورند، و جوامعی که خود مختاری‌شان کمتر از زمان حاضر است.

جریان پولی، وارد حساب‌های متفاوتی می‌شوند. در داخل کشور، فقط به یک عامل اقتصادی، یعنی دولت توجه می‌کنیم که معمولاً درآمد اصلی‌اش از محل مالیات‌هاست.

• در این کشور، دولت به سیاست اقتصادی خود ادامه داد، یعنی خرج بیش از درآمد مالیاتی و درآمد اندکی هم از محل فعالیت‌های نوپردازانه اقتصادی خود، و البته در گذشته، چاپ و انتشار دراخمای جدید برای جبران کسری بودجه که بدین ترتیب، درآمد از طریق چاپ پول بوجود آمد. برخی از کشورهای مدیترانه‌ای (یونان، ایتالیا، اسپانیا، پرتغال، فرانسه و نیز آرژانتین و برخی دیگر از کشورها) این سیستم را به

ثبات قیمت‌ها که دارای مزایا و معایب دیگری است، ترجیح می‌دهند.

• در داخل یونان، دولت شروع به فرض گرفتن یورو نمود، آنهم اغلب از سرمایه‌گذاران خارجی، زیرا دیگر نمی‌توانست پولی چاپ کند. وام دهندگان بزرگ اروپا (بانک سوئیتسه جنرال، دویچ بانک و غیره) از دادن وام به یونان خوشنود بودند، زیرا با توجه به ریسک، نرخ بهره وام‌هایشان بالا بود و در عین حال، می‌دانستند که در صورت ورشکستگی یونان، اتحادیه اروپا آن‌را جبران خواهد نمود. این امر موجب جریان یورو به داخل یونان و خروج مجدد پول از کشور شد. بخش خصوصی یونان نیز از داخل و خارج وام گرفت.

• اما در خارج از یونان وضع بدین صورت بود که به همراه کسر بودجه یونان، تراز بازرگانی هم به عدم تعادلی عمیق دچار شد. به عبارت دیگر، کشور وارد یک جریان ولخرجی مستانه شد و بهتر از خریدهای قبلی که با درآخما انجام می‌شد، به خرید پرداخت. کشور بخشی از واردات خود را از طریق صادرات (توریسم، نساجی، سنگ معدن، محصولات غذایی و غیره)، بخشی دیگر را از طریق قول و وعده (وام) و بقیه را با یورو می‌پوشاند.

خطر نکول

بدین ترتیب، دولت یونان به تدریج به پرتگاه نکول بدهی‌های خارجی و اتمام موجودی یورو برای پرداخت هزینه‌های داخلی نزدیک شد. منطقه یورو نیز که احساس نگرانی می‌کرد، در شگفت بود که چه بکند. آیا در برابر عقیده لیبرال‌ها بایستد؟ آیا اجازه دهد که یونان ورشکست شود؟ در این صورت، تکلیف یک دولت مستقل چه خواهد بود؟ آیا باید مانند ماجرای چین، معبد پارتون در یونان را خریداری کند، آنوقت با معبدهای دیگر چه کند؟ یا اینکه منطقه یورو باید به صورت یک جامعه واحد عمل کند و به طور موقت کنترل سیاست‌های دولت یونان را در دست گیرد؟ در این مرحله، خانم مرکل پیشنهاد نمود که بانک مرکزی اروپا مثل گذشته به یونان وام بدهد و استمهال وام‌های قبلی را در دستور کارش بگذارد. اما آقای سرکوزی پرداخت وام جدید از طریق بانک مرکزی اروپا، بانک‌ها و صندوق‌های خصوصی را پیشنهاد نمود، زیرا وضعیت فرانسه و بدهی‌های مشابه و هشدار دهنده آن چندان از وضع یونان دور نیست. از سوی دیگر، آقای ژان کلود، رییس کل بانک مرکزی اروپا، با استمهال وام‌های بانک‌های خصوصی مخالف است، زیرا بر میزان نکول می‌افزاید و سبب گسترش این روال به تمام اروپا می‌گردد. بنابراین، او راه‌حل رسمی صندوق بین‌المللی پول را پیشنهاد می‌کند که البته تفاوت چندانی با حق برداشت مخصوص (SDR) که در واشنگتن نگهداری می‌شود، ندارد، یا برخلاف موضع قبلی خود می‌گوید که بانک مرکزی اروپا یوروی بیشتری چاپ کند و به صورت اعتبار در بدهی‌های ترازنامه ثبت گردد، یا حساب‌های اعتباری جدیدی باز شوند تا با بدهی یک کشور مستقل در ناحیه یورو عوض شود و اوراق قرضه این کشور در حساب بدهکار دارایی‌های بانک مرکزی

اروپا ثبت گردد. وی در واقع، در زیر فشار بدهکاران منطقه یورو سنگ‌قلاب شده است. توجه داشته باشید که خرید اوراق قرضه توسط بانک مرکزی اروپا، برخلاف برخورد احساسی برخی از رسانه‌ها، مستلزم هیچگونه تلاشی از جانب مردم منطقه اروپا نخواهد بود، ولی با این حال، سبب تخریب پول اروپا می‌شود و اروپا را آماده یک «سونامی پولی» در آینده نزدیک می‌نماید.

تنگنای پولی

در این میان، دولت یونان شروع به کاهش حقوق کارکنان دولت، حقوق بازنشستگی و مخارج عمومی نمود. در نتیجه، دست تعداد روزافزونی از یونانی‌ها خالی شد و مغازه‌ها و تولیدکنندگان هم به زحمت افتادند. به این ترتیب، به نظر می‌رسد که تمام کشور با بی‌پولی جدی روبه‌رو است.

بعد چه می‌شود؟ آیا یک پول محلی؟

وقتی که در یک جامعه قحطی ابزارهای پولی وجود داشته باشد و جریان تولید، مبادله و مصرف با مشکل روبرو شده باشد، می‌توان چیز از دست رفته‌ای (ex-nihilo) را ساخت که عبارت است از «پول ملی». بدیهی است که دولت‌ها (یا در اینجا اروپا) با این کار مخالف هستند، زیرا پول، یکی از ستون‌های قدرت دولت می‌باشد، هر چند که ممکن است گفته شود که نباید در کار داخلی و محلی سازمان‌های جامعه دخالت نمود (مثلاً در کار خرج درآمد خانوار). اما پول محلی در بسیاری از جاهای دنیا دیده شده و این پدیده در اوایل قرن ۲۱ رو به ازدیاد است و عمدتاً هم ناشی از انقلاب رایانه‌ای است. بنابراین، پیش‌بینی می‌کنیم که در یونان نیز چنین اتفاقی بیفتد. دولت یونان بخشی از پرداخت حقوق کارکنان خود را توسط ابزاری مثلاً به عنوان «نظام موقت سند خرج» (Voucher) پرداخت خواهد نمود و برای سهولت، می‌تواند

در دهه‌های اخیر، چین تنها کشوری بوده است که اصل تفکیک پول برای مبادلات داخلی و مبادلات خارجی را فهمیده و بکار گرفته است.

ژان کلود، رییس بانک مرکزی اروپا، با استمهال وام‌های خصوصی مخالف است، زیرا...

هر نامی (مثلاً در اخما) به آن بدهد. این ابزار، قابل استفاده برای خرید کالا و خدمت در یونان است و عدم قبول آن منع قانونی دارد. چنانچه دولت این کار را نکند، حتی قابل تصور است که بخش خصوصی این کار را انجام دهد.

نظر متخصصان، وام دهندگان و مقامات اروپایی

متخصصان فریاد می‌زنند: «یونان از یورو خارج می‌شود و این یک فاجعه است!» آنها دقیقاً توضیح نمی‌دهند چرا، فقط به آمار فعالیت‌های اقتصادی رو به تنزل یونان، شورش‌های خیابانی و پیدایش فقر اشاره دارند، ولی با مطابقت با سیاست پولی و بودجه‌ای انتقاصی منطقه یورو، سیاست انتخابی یونان سبب بهبود اقتصاد کشور شده است.

از سوی دیگر، وام‌دهندگان نگرانند، آن هم با دلایل خوبی: آنها متوجه ریسک از دست دادن پول خود در وام‌های پرخطر هستند. روشن‌تر بگوییم: دیگر اصل «سود مال شما، و زیانتان به عهده اروپا» مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. آنها مخالف انتشار پول محلی در یونان هستند و می‌گویند «ما باید به فکر ساختن اروپا باشیم، و غیره»، زیرا این پول محلی که اقتصاد اروپا را راه می‌اندازد، بر تردید ما نسبت به بازپرداخت ۳۵۰ میلیارد یورو بدهی بخش دولتی می‌افزاید. در این جا، صندوق‌های تضمین وارد بازی شدند و بدهی‌های دست دوم یونان را به قیمت حراجی خریدند و شرط بستند که اروپا ابزار کافی برای اجرای تعهدات به یونان خواهد داد.

اما کارکنان دولتی در بروکسل و سایر کشورهای بزرگ آزرده شده‌اند و می‌گویند: «ما در حال تخریب و جداسازی اروپا هستیم!» به‌طور کلی، آنها در چارچوب روشنفکری گذشته به موضوع می‌نگرند، مانند دهه ۱۹۲۰ که قدرت‌های بزرگ به واسطه عواقب دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ در پی بازگشت به نظام استاندارد طلا بودند. به‌طور مثال، چرچیل در سال ۱۹۲۵ که رییس خزانه‌داری کل بود، بنا به توصیه متخصصان، برابری پوند انگلیس را با طلا تعیین نمود و بریتانیای کبیر را به رکود شش ساله برد.

به همین گونه، مقامات رسمی اروپا به ساختن ایالات متحده اروپا توجه خاص دارند، در حالی که به نظر ما، آینده متعلق به شبکه‌ها و الگوی خانوارهایی است که شهر را بوجود می‌آورند، و جوامعی که خود مختاری‌شان کمتر از زمان حاضر است. این مجموعه مرکب از مللی نامتجانس است که آن‌را از قرن‌های نوزدهم و بیستم به ارث برده‌اند. آنها از پول‌های محلی استفاده خواهند نمود و برای تجارت در گروه‌های بزرگ‌تر، از یک یا چند پول استفاده خواهند کرد.

مورد آلمان

در سال ۱۹۹۰، آلمان همان اشتباهی را کرد که چرچیل در سال ۱۹۲۵ نموده بود. آلمان پس از یکپارچه شدن، تصمیم گرفت تا ارزش یک مارک آلمان شرقی را معادل دوگ مارک آلمان غربی قرار دهد. این، به معنای بازگشت به استاندارد طلا بود که پوند استرلینگ را با طلاایی برابر قیل از جنگ

وسیله مبادله در داخل یک جامعه که سبب تسهیل عملیات در داخل می‌شود، ارتباطی با بازرگانی خارجی ندارد و لزوماً نباید مثل آن باشد.

جهانی اول ارزیابی می‌کرد که فراتر از ارزش آن بود. نتایج این کار مشابه بود: آلمان شرقی گرفتار رکود شد، زیرا قیمت‌ها ناگهان بالا رفت. آلمان غربی هم شروع به تزریق پول به آلمان غربی نمود تا این مشکل را جبران نماید. به این جهت، اکنون آلمان شرقی دارای زیربناهای جدید پیشرفته است، ولی صنایعش ضعیف می‌باشند. آلمان غربی در این راستا بیش از یک تریلیون یورو هزینه نمود که نشانگر بخشی اساسی از بدهی‌های دولتی آن می‌باشد.

بدهی‌های آلمان و فرانسه کاملاً متفاوت است

مقایسه بدهی آلمان و فرانسه به نتایج جالب توجهی می‌رسد و نشان می‌دهد که این بدهی‌ها به ترتیب ۷۶ درصد و ۸۳ درصد تولید ناخالص داخلی آن کشورهاست، ولی علل و ساختار این بدهی‌ها متفاوت است. بدهی فرانسه از کسر بودجه حاد اوایل دهه ۱۹۸۰ همراه کسری تراز تجاری طی هفت سال گذشته بوجود آمد، که طبیعتی چون بدهی یونان دارد. به علاوه، دو سوم بدهی فرانسه مربوط به منابع

خارجی است، جدا از بانک‌های فرانسوی که از خارج تأمین مالی کرده‌اند، در حالی که بیشتر بدهی آلمان داخلی است. به علاوه، سال‌ها آلمان دارای مازاد تراز بازرگانی بوده و همین امر باعث شده است که وام‌های یورویی و دلاری اعطا نمایند. بنابراین، فرانسه مشکلاتی چون یونان دارد، در حالی که آلمان چنین نیست.

نظر بانکداران چیست؟

بانکداران می‌گویند بازگشت به پول‌های محلی، نامعقول و غیر عملی است، ولی نباید زیاد تحت تأثیر این نظریه قرار بگیریم. طی چند سال اخیر، این بانک‌ها با وام‌های درجه دو مواجه بوده‌اند، آنها را دسته‌بندی و خرد نموده‌اند و به اوراق بهادار تبدیل کرده‌اند و آن را در سراسر جهان به سرمایه‌گذاران فروخته‌اند و اینها بودند که متحمل زبانی به گفته بانک بین‌المللی تسویه، معادل چهار هزار میلیارد دلار شدند.

پول، پدیده‌ای بی‌اختیار و اجتماعی است

این مردم فراموش می‌کنند که پول به یک تعبیر، همیشه پدیده‌ای بی‌اختیار و اجتماعی است. با وجود کمبود ابزارهای پولی رسمی، چیزی نمی‌تواند جلوی سازماندهی محصولات را در یونان بگیرد، حتی گاهی مبادلات و مصرف می‌تواند با نظامی از علایم انجام شود. این مفهوم پول است. پس چرا اروپا این ابزار را از کار بیندازد؟

پول‌های داخلی و خارجی

وسیله مبادله در داخل یک جامعه که سبب تسهیل عملیات در داخل می‌شود، ارتباطی با بازرگانی خارجی ندارد و نباید مثل آن باشد.

دانشمندان، دورانی از پول رایج را مورد مطالعه قرار داده‌اند و آن را «دوران بهینه پول» نام گذاری نموده‌اند و بررسی کرده‌اند که آیا منطقه یورو یکی از این دوران‌ها بوده یا خواهد بود یا خیر؟ کافیسست بگوئیم که «رابرت ماندل» که نام خود را به این نظریه داده، به گونه‌ای موفقیت‌آمیز توضیح داد که تشکیل یورو نظر خوبی بوده است، زیرا منطقه یورو منطقه پولی بهینه‌ای است و اگر یورو شکست بخورد، یعنی منطقه

برای درک مشکل یونان، باید بین جریان پول در داخل کشور و جریان فرامرزی پول تفاوت قایل شویم.

پولی یورو «بهینه» نبوده است. درست مانند دهه ۱۹۷۰ که در آلمان برای مسخره نمودن حزب SPD، شعار داده می‌شد که «مثل SPD هم موافق و هم مخالف انرژی هسته‌ای باشید!»

استدلال در زمینه یک سازمان پولی جدید

بهبتر است به جوامعی که به صورت گروه درمی‌آیند، اجازه داده شود تا لااقل دو نوع پول رایج داشته باشند: یک پول داخلی برای امور داخلی هر یک از جوامع و یک پول خارجی برای مبادلات بین این جوامع. اگر به نظر شما این کار عجیب و نادرست است، کافی است توجه کنید که اروپا هم چنین کاری را کرده، یعنی در داخل اتحادیه از یورو و برای مبادلات خارج از منطقه از ارزهای خارجی و در حال حاضر، از دلار آمریکا استفاده نموده است. البته فکر داشتن انواع پول در یک کیف،

خانم مرکل پیشنهاد کرد که بانک مرکزی اروپا مثل گذشته به یونان وام بدهد.

تاریخی. این کار فقط عملی پرهزینه برای خریدن وقت برای نظامی مختصر است، زیرا تمام مشکلات اساسی مطرح شده باقی می ماند و راه گریزی هم جز پول محلی وجود ندارد.

ناراحت کننده است، اما توجه کنید که اغلب مردم فقط یک پول، یعنی پول داخلی را خواهند داشت و بکار خواهند برد و سایرین هم پول دیگری برای مبادلات خارجی خواهند داشت که در مبادلات داخلی بکار نمی رود.

تاریخ تکرار می شود، آرژانتین را بخاطر آورید

در دهه ۱۹۹۰، سناریوی کاملاً مشابهی در آرژانتین ظهور نمود: رواج دلار، کسری بودجه، فرار دلارها از کشور، افزایش مداوم وام صندوق بین المللی پول و دیگر وام دهندگان خارجی، و باد کردن بدهی های دولتی. وقتی که بالاخره شیر اعتباری به سوی این کشور بسته شد، آرژانتین ۱۰۳ میلیارد دلار بدهی خود را نکول نمود. این امر سبب افزایش فقر و شورش در پایان سال ۲۰۰۱ گردید. همچنین پس انداز بسیاری از سرمایه گذاران خارجی در سراسر جهان که به این کشور و صندوق بین المللی پول اطمینان کرده بودند و به آرژانتین وام داده بودند، از بین رفت. بالاخره آرژانتین در ژانویه ۲۰۰۲ ارتباط پول خودش را با دلار قطع نمود. این کار معادل بازگشتن به پول داخلی است. هم اکنون در سناریوی یونان در مرحله افزایش مداوم بدهی ها هستیم.

اروپا همان کاری را می کند که بخاطر آن یونان را سرزنش کرد

پس از آخرین بیانیه بانک مرکزی اروپا، رییس کل آن بانک گفت که بانک مرکزی باز خرید اوراق قرضه را از سر می گیرد تا جلوی بحران پولی را بگیرد (اوراق قرضه اسپانیا و ایتالیا)، یعنی همان کاری که بخاطر آن یونان راسرزنش

یونان یورو را ترک نخواهد نمود

بدیهی است که یونان یورو را برای مبادلات خود با سایر کشورهای منطقه حفظ خواهد نمود، ولی احمقانه است که این کشور را برای مبادلات اقتصادی در کشور خود به حالت خفقان و کساد بپریم تا فقط از یک پول خارجی استفاده کند، پولی که به علت مسایل یونان دچار مشکل شده است. همچنین احمقانه خواهد بود اگر برای حل مشکل محلی یونان، کیفیت پول منطقه را تضعیف نماییم.

«راه حلی تاریخی» برای نجات یونان

در بیست و یکم ژانویه ۲۰۱۱ سران ۱۷ کشور منطقه یورو پس از چندین نشست داغ، در زمینه حل این مشکل به توافق رسیدند. آنها متوسل به یک راه حل سنتی شدند: اعطای کمک ۱۵۸ میلیارد یورویی جدید به یونان پس از کمک ۱۱۰ میلیاردی سال گذشته. آیا محاسبات سال گذشته اشتباه بوده؟ این بسته کمک شامل کمک صندوق بین المللی پول، خریدهای بانک مرکزی اروپا با یوروهایی که هنوز جوهر چاپ آنها خشک نشده، استمهال پرداختها، ضمانت بدهی های یونان توسط اتحادیه اروپا و غیره بود. وزرای دارایی کشورها این کار را به عنوان راه حلی تاریخی برای مشکل یونان عنوان نمودند، ولی به نظر ما، این کار همه چیز هست، جز یک راه حل

بهتر است به جوامعی که به صورت گروه در می آیند، اجازه داده شود تا لااقل دو نوع پول رایج داشته باشند: یک پول داخلی برای امور داخلی هر یک از جوامع و یک پول خارجی برای مبادلات بین این جوامع.

آقای سارکوزی هنگام برخورد با مساله یونان، به وضعیت مشابه فرانسه می‌اندیشد.

گذشته از دوران رومی‌ها) و دلار را برای واردات کالا و خدمات و برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (مثلاً در افریقا) و خرید اوراق بهادار خارجی و عمدتاً اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا بکار برد. هرچند که احتمالاً ارزش این اوراق کاهش پیدا می‌کند و راه‌حلی برای آینده محسوب نمی‌گردد.

یک پول بین‌المللی خصوصی

اعتقاد داریم که در آینده، یک پول بین‌المللی جدید تحت مدیریت بنگاه‌های خصوصی مورد اعتماد ملت‌های مختلف (مانند گوگل) جهت تجارت بوجود می‌آید. شرایط حاکم بر جهان از زمان قرارداد «برتن و ودز» که دلار پول رسمی یک کشور و پول بین‌المللی تمام کشورها بود، به پایان می‌رسد. مانند هر پدیده پولی در تاریخ (غیر از بانکداری مرکزی در قرن نوزدهم)، پیدایش پول خصوصی به گونه‌ای غیر متظاهرانه، خودجوش و کوبنده خواهد بود.

می‌نمود: چاپ پول برای تأمین مالی مخارج داخلی بیش از درآمد داخلی کشور. پس درست است که فکر کنیم وی هر چند که در جمع قبول نمی‌کند، اما در واقع، قبول کرده است که یورو تضعیف و بالاخره نابود شود. بدنیست بدانید که تا پانزدهم اوت ۲۰۱۱، بانک مرکزی اروپا ۹۶ میلیارد یورو اوراق قرضه دولتی یونان، پرتغال، ایرلند، ایتالیا و اسپانیا را خریداری نموده است.

مورد چین

در دهه‌های اخیر، چین تنها کشوری است که اصل تفکیک پول داخلی و بین‌المللی را فهمیده و بکار گرفته است، یعنی دلار را برای مبادلات خارجی و یوان را برای امور داخلی مورد استفاده قرار داده است. چین این تفکیک را به شدت انجام داده و اجازه نداده است که یوان، پولی بین‌المللی شود. پس از سال ۱۹۸۰، چین به صادرکننده‌ای قوی تبدیل شد (مانند

در آینده، بنگاه‌های خصوصی مورد اعتماد ملت‌های مختلف (مانند شرکت گوگل) دست به انتشار پول‌های بین‌المللی خواهند زد.

تاریخ

برگه اشتراک

نام و نام خانوادگی مشترک:

سن: تحصیلات: شغل:

شماره‌های درخواستی: از شماره تا شماره

نشانی پستی:

شماره تلفن تماس:

مشترک گرامی

*هزینه اشتراک مجله برای ششماه ۶۰۰۰۰ ریال و برای یک سال ۱۲۰۰۰۰ ریال است. لطفاً هزینه اشتراک را به حساب بانکی شماره ۲۷۸۹۰۳۰۰۱ نزد شعبه سامان بانک تجارت (کد ۳۲۴) واریز کنید و فتوکپی رسید بانکی را همراه با برگه اشتراک تکمیل شده به نشانی زیر بفرستید:

تهران / خیابان حجاب / کوچه سوم / شماره ۱۱ / صندوق پستی: تهران ۵۵۴۸ - ۱۴۱۵۵